

Néhány szó a ruhagazdálkodásról

Elvileg rendszeres ruhagazdálkodás csak akkor lehetséges, ha azt a folytonos változások (fejlődés, átszervezések, kényeszmegoldások, stb.) nem zavarják. A rendszeres ruhagazdálkodás biztosítja a legtöbb előnyt s így a legolcsóbb is.

A ruhagazdálkodásnál aszerint, hogy az illetményt pénzben; vagy természetben adjuk, megkülönböztetünk pénz vagy természetbeni gazdálkodási rendszert. Aszerint pedig, hogy az illetmény a felruházandó egyének személyes illetménye vagy pedig egész közületeket (szd-öt, zlj-t) érint, egyénekenkénti, vagy közületi gazdálkodási rendszereket ismerünk.

Minden rendszeres anyaggazdálkodásnál két dolgot kell egymástól elválasztani:

A) Valamely alakulat új felállítása alkalmával az első ellátáshoz az új gazdálkodási alap megteremtéséhez szükséges készleteket, az *alapilletményt*.

B) Az első ellátásként használatba vett készleteknek állandóan teljes számban és jókarban való ellátáshoz szükséges eszközöket — *fenntartási illetményt*.

A fenntartási illetmény két részre oszlik:

1. Oly illetmény, mely az egyes cikkek karbantartását szolgálja, a használatbavételtől addig az időpontig, amíg e cikk folytonos karbantartással még viselhető állapotban tartható.

2. Oly illetmény, mely a karbantartással már használható állapotban nem tartható cikkek utánpótlására szolgál (utánpótlási illetmény).

Alapilletmény:

Az alapilletmény megállapításánál az alábbiakat kell figyelembe venni:

a) A honvédek abból 1, 2 vagy több készlettel elláthatók legyenek (kimenő, gyakorló készlet); ezt szabványkészletnek nevezzük.

b) A létszámhullámzások és a gazdálkodás megkezdése után esedékes, de még be nem érkezett utánpótláshányoknak kitöltésére megfelelő tartalékkészlet.

Fenntartási illetmény:

A fenntartási illetményénél vegyük figyelembe, hogy gondos, takarékos gazdálkodás mellett a természetes elhasználódás következtében alapilletményeknél beállott értékcsökkenések, javítások, utánpótlások által pótolhatók legyenek (talpaiás, foltozás).

Karbantartási illetmény (ruhakarbantartási hitelkeret) a tapasztalati adatok alapján állapíthatók meg. Utánpótlási illetmény függ a viselési időtől.

Viselési idő alatt azt az időt értjük, amely alatt 1—1 cikk állandó használat és rendes karbantartás mellett használható állapotban marad. A viselési idő aszerint, hogy mit értünk használható állapot alatt, igen különböző lehet és függ attól is, hogy mily követelményeket támasztunk a katona külső megjelenésével szemben. A túl hosszú időtartamban megállapított viselési idő a katona szegényes, elhanyagolt külsejét fogja eredményezni. A viselési idő fentebbi meghatározásából következik, hogy minden cikket a viselési idejének eltelte után az utánpótlási illetmény keretében ujjal kell pótolni. Oly cikket, amelynek egy év a viselési ideje, egy év múlva; amelynek két év a viselési ideje, két év múlva; amelynek öt év, öt év múlva kell pótolni és így tovább. A gazdálkodás eredményét azonban — hosszú tapasztalatok alapján — évenként állapítjuk meg és az utánpótlásokat is évenként adjuk ki. Így tehát a kétéves viselési idejű cikkekből $\frac{1}{2}$, a hároméves viselésű cikkekből $\frac{1}{3}$, az ötéves viselési cikkekből pedig $\frac{1}{5}$ cikket kell pótolni.

Ha a használat során az egyes cikkek hosszabb ideig maradhatnak használatban, mint azok kihordási ideje, akkor a gazdálkodó alosztály készlete — feltételezve, hogy az utánpótlást teljes mértékben megkapta — emelkedni fog. Ez azt jelenti, hogy már az első utánpótlás után értékben nagyobb készlet felelt fog rendelkezni. További helyes gazdálkodás során, évek múlva az alapilletmény úgy darabszámban, mint minőségben észrevehető lényeges gazdálkodási többletet fog felmutatni, mely képessé teszi az alosztályokat nemcsak nagyobb létszámhullámzások felruházási szükségleteinek kielégítésére, hanem ezeknek más, fontosabb felhasználására is.

A gazdálkodási eredmény az egyes hasonló viszonyok között lévő (ugyanazon fegyvernem, hasonló kiképzés stb.) al-

osztályok között igazságos összehasonlítást tesz lehetővé, — a helyes és helytelen gazdálkodás egyben könnyen ellenőrizhető.

A gazdálkodás folytán egy bizonyos idő elteltével az első ellátásnak kiadott cikkek teljesen elfogynak és a rendszeres évi utánpótlásoknál kell azokat pótolni.

A gazdálkodás eredményét, vagyis azt, hogy hány fő, meddig viselte, illetve mily idő alatt koptatta el a ruhát és az a gyakorlatban mily mérvben ment tönkre, tehát a valóságban mit kell utánpótolni, — mindig a gazdálkodási időszak végén tudjuk meg. Ha a gazdálkodási időszak egységes, — mint most nálunk — egy év, akkor a gazdálkodás megkezdésétől egy év elteltével foghatunk neki az eredmény megállapításának és ennek alapján az utánpótlás igénylésének. Az eredmény összeállítása, az utánpótlás igénylése, kiutalása, kiszállítása időt vesz igénybe, ami egy fél esztendőre tehető. A gazdálkodás megkezdésének időpontjától kezdve tehát nem egy, hanem csak másfél év múlva érkezik be rendszerint az első utánpótlás.

A készletekkel való takarékos gazdálkodásnak előfeltétele a tervszerűség, vagyis az, hogy a gazdálkodás célját leszögezve megállapítjuk, mily feltételek mellett érhető el a kitűzött cél és hogy a szükségesnek talált feltételeket a gazdálkodó részére megteremtjük azáltal, hogy a szükségesnek megállapított alap és fenntartási illetményeket meg is adjuk. Ezzel szemben tőle a kitűzött cél elérését, illetve betartását követeljük meg.

A rendszeres gazdálkodás fizikai alapjainak megteremtése azonban nem elég. Hogy a cél elérhető legyen, a gazdálkodótól számon is kell kérni a gazdálkodás eredményét, mégpedig oly rendszerrel, hogy a helytelenül gazdálkodót, aki tehát a kitűzött célt nem éri el, lehetőleg minél hamarabb — de legkésőbb, amikor a készletek kezelését másnak végleg átadja — felfedezzük, hogy felelősségre vonhassuk és a térítési kötelezettségét törvényes szabályok szerint ki is mondhassuk.

Ezzel kapcsolatban, rá kell mutatnom arra, hogy a csapatoknál a ruhagazdálkodás még bizonyos anyagi felelőtlenséget mutat az anyag használata, kezelése és a mennyiség szakadatlan ellenőrzése terén.

Általában az anyagi fegyelem, az anyagi nevelés sok helyen igen kezdetleges állapotban van. A parancsnokok első sorban a szakasz-, század- és számadótestparancsnokok nevelő befolyása sok alakulatnál nem látszik meg. Nem szorul magyarázatra az, hogy minden olyan ruhagazdálkodási kár, amely a szolgálat esorbítása nélkül elkerülhető lett volna, valakinek a hibája miatt állt elő, tehát megtorlást kíván. Ez viszont anyagi

és erkölcsi lehet. Az anyagi megtorlás a kár megtérítése, erkölcsi pedig a mulasztás szerint a fegyelmi, vagy bűnvádi felelősségre vonás.

Helytelen ruhagazdálkodásra vezet például az, ha a második rend posztóruha 10/10 értékben a raktárban tárol, ugyanakkor a gyakorlóruházat az állandó használat következtében idő előtt tönkremegy. Ugyanez áll a lábbeli és egyéb ruházati cikkekre is.

Számadótesten belül indítsunk versenyt a ruhagazdálkodással, anyagkarbantartással és anyaggondozással kapcsolatban. Tudatosítsuk, hogy a honvédség anyaga a dolgozó nép vagyona és a magyar népet károsítjuk meg a helytelen gazdálkodással.

A hadtápszolgálatban akkor szolgáljuk jól népi demokráciánkat, akkor segítjük elő a szocializmus építését, ha takarékosan, észszerűen gazdálkodunk minden anyaggal és ezt alárendeltjeinken keresztül a honvédség minden tagjában tudatosítjuk.

Suba Géza, hbs. őrnagy.

